

Fylkesmannen i Oppland
Serviceboks
2626 LILLEHAMMER

Deres ref:

Vår ref:

\grott. Breheimen \2007-1

Dato:

18. april 2007

UTGREIINGSPROGRAMMET FOR BREHEIMEN-MØRKRISDALEN.

Norsk Grotteforbund (NGF) v/undertegnede viser til deres brev av 30. mars 2007
Utgreiingsprogrammet for Breheimen-Mørkrisdalen er fastsett.

Vi viser også til deres brev av 18.11.2005

Breheimen-Mørkrisdalen: Melding om

- 1) oppstart av planarbeid etter naturvernlova
- 2) konsekvensutgreiing etter plan- og bygningslov

13. mars 2006 gav vi en uttalelse til denne saken. Vi legger ved kopi av denne uttalelsen. De viktigste poengene i uttalelsen var:

1. *NGF mener at grottene i Dummdalen må gis et spesielt vern.*
2. *NGF mener at det i forbindelse med verneplanarbeidet trengs en fullstendig kartlegging og undersøkelse av grotte- og karstforekomstene i Dummdalen og ev. andre steder innenfor det foreslåtte verneområdet.*
3. *NGF mener at verneforskriftene må inneholde generelle bestemmelser for alle karstforekomster og alle kjente og ukjente grotter innenfor verneområdet. Bestemmelsene må gjelde både inne i selve grotta, i åpningen og i området utenfor som det er naturlig å se sammen med grotta.....*
4. *NGF mener at verneforskriftene må inneholde spesielle bestemmelser for de mest verdifulle og sårbare grottene i området. Bestemmelsene må bl.a. inneholde muligheten for å regulere eller begrense ferdselen i grottene for å hindre slitasje og forsøpling. Verneforskriften må inneholde muligheten for å om nødvendig forby all ferdsel og/eller stenge grotta fysisk....*
5. *NGF mener at vernebestemmelsene må gi myndighetene mulighet til å i ettertid iverksette midlertidige eller permanente tiltak for å beskytte nyoppdagede forekomster eller iverksette strengere tiltak i kjente, sårbare grotter Verneforskriften må inneholde muligheten for å om nødvendig forby all ferdsel og/eller stenge grotta fysisk....*

Når det gjelder Utgreiingsprogrammet for Breheimen-Mørkrisdalen er Norsk Grotteforbund glad for at karst og grotter nevnes spesielt for utgreiing under temaet *Biologisk mangfold/naturmiljø*. For øvrig viser vi til uttalelsen vår av 13. mars 2006.

Norsk Grotteforbund har nylig blitt informert om at Tom Ording Dahl har sendt følgende kommentarer til geologidelen for verneplan Breheimen til dere v/Jørn Karlsen:

- 1) Norges fremste professor i speleologi, Stein Erik Lauritzen, burde uttalt seg om grottene i Breheimen, særlig om aspekter omkring forskning og vern. Han ville trolig kommet med oppdatert og mere utfyllende informasjon og grotter i området.
- 2) Det er ikke nevnt at deler av elvegrottene i Dummdalen er dykkbare og at flere dykkergrupper har dykket i dem.
- 3) Dummdalsgrottene er ikke de høyest beliggende karstformene i Norge, og de er ikke de eneste i Sør-Norge. Høyeste karstform/grotte i Norge og Norden er "Hestbregrotta" på 1599 moh.
- 4) Det er flere grotter i Breheimen - området enn de som er nevnt, og det er trolig flere i Dummdalen.
- 5) Det er gjort arkeologisk interessante funn i Dummdalsgrottene, bjørnekjeve i grotta oppå Dummhø og beinkam i en annen grotte iflg Internett. Det bør også undersøkes om noen av de høyest beliggende grottene kan være brukt i samband med reinsjakt i eldre tid. De bør derfor kanskje undersøkes av arkeologer, og jeg har kontaktet arkeolog Espen Finstad tidligere om dette.
- 6) Forskningsmessige verdier av grottene er ikke nevnt i det hele tatt. Det burde vært et eget kapittel.
- 7) Jotunhallen ligger ovenfor øvre elvegrotte, ikke ovenfor nedre elvegrotte. Nord-pila på det ene kartet er feil vei.
- 8) Grottene er omtalt med andre navn av guidene i Dummdalen. Disse navnene bør også være med for å unngå forvirring.
- 9) Geitåggrottene, Hestbregrotta og Kjerringhøggrotta bør også nevnes siden disse også ligger i Breheimen. (De to sistnevnte grottene er bare gps lokalisert og fotografert, ikke kartlagt, og navnene må sees på som et forslag.)
- 10) Hovedårsaken til at det ikke finnes dryppstein i grottene er den lave gjennomsnittstemperaturen i området, ikke at "vatnet renn for fort forbi i elva" som det står i rapporten.
- 11) På reiselivsdelen er ikke alle aktører i Dummdalsgrottene nevnt. Både Krossbu, Skjåk Rafting, Raubergstulen Leirskule, Natur Opplevingar i Lom og Sjoa Rafting driver der så vidt jeg vet, i tillegg til at et internettsøk gir inntrykk av flere aktører.

Norsk Grotteforbund ønsker med dette å gi sin tilslutning til disse kommentarene fra Tom Ording Dahl.

Med vennlig hilsen

Anders Westlund
Nestleder i Norsk Grotteforbund

Kopi: * Direktoratet for Naturforvaltning, 7485 TRONDHEIM
* Tom Ording Dahl, 2690 SKJÅK